

ODGOVORNOST ORGANIZATORA PUTOVANJA PUTNIKU ZA ŠTETU PROUZROČENU NEPAŽNJOM U IZBORU OSOBE KOJOJ JE POVJERIO IZVRŠENJE USLUGE PRIJEVOZA

ŽUPANIJSKI SUD U ZAGREBU

Presuda broj GŽ-6312/01-2 od 11. svibnja 2004.

Vijeće: Aleksandar Peruzović kao predsjednik vijeća,
Željko Šarić i Vesna Skerlev kao članovi vijeća

Tuženik (organizator putovanja) tvrdi da je pri izboru prijevoznika poduzeo sve što se traži od pažljivog organizatora putovanja. Svoju tvrdnju argumentira činjenicom da je brod kojim je obavljen prijevoz upisan u upisnik brodova, iz čega proizlazi da udovoljava svim propisanim uvjetima za obavljanje prijevoza putnika morem. Sud je ocijenio da nije postupio pažljivo organizator putovanja koji je prilikom izbora prijevoznika provjerio je li brod kojim se vrši prijevoz upisan u upisnik brodova, a ne i to kako pomorski prijevoznik kojem je organizator putovanja povjerio izvršenje usluge prijevoza obavlja svoju djelatnost. Činjenica da je brod upisan u upisnik brodova sama za sebe ne upućuje na zaključak da je tuženik poduzeo sve što se traži od pažljivog organizatora putovanja pri izboru osobe kojoj će povjeriti uslugu prijevoza, već je to samo nužna pretpostavka da bi prijevoznik uopće mogao obavljati svoju djelatnost.

Predmet spora je zahtjev tužiteljice za naknadu štete iz štetnog događaja u kojemu je nastradala kao putnica na motornom brodu O. D., tijekom kružnog putovanja na relaciji R. – K. otočje – R. Štetni događaj dogodio se u mjestu S. na D. otoku, prilikom ukrcaja putnika na brod. Tuženik u sporu je organizator putovanja. U postupku je sporno je li tuženi organizator putovanja odgovoran za štetu.

Presudom Općinskog suda u Zagrebu br. Pn-107/01 od 10. travnja 2001. godine, kao prvostupanjskom presudom, tuženiku – Turističkoj organizacija K. d.d. iz Z. – naloženo je da tužiteljici N. L. plati iznos od 47.894,80 kuna sa zakonskom zateznom kamatom na iznos od 394,80 kuna tekućom od 19.7.1994. godine do isplate, na iznos od 47.500,00 kuna tekućom od 10.4.2001. godine do isplate, kao i da naknadi tužiteljici trošak parničnog postupka u iznosu od 13.904,79 kuna sa zakonskom zateznom kamatom tekućom od 10.4.2001. godine do isplate, a zakonsku zateznu kamatu plati u smislu čl. 1. Urede o visini stope zatezne kamate, a sve u roku od 15 dana.

Prvostupanjski sud temelji svoju odluku na zaključku da je tuženik odgovoran za štetu tužiteljici jer je šteta uzrokovana protupravnim postupanjem prijevoznika, kojemu je, kao trećoj osobi, tuženik, kao organizator putovanja, povjerio uslugu prijevoza vezanu uz izvršenje putovanja.

Navedeni zaključak prvostupanjski sud temelji na sljedećim činjeničnim utvrđenjima: kritične zgrade, kao i gotovo tijekom cijelog putovanja, ukrcaj i iskrcaj putnika s broda i na brod obavljan je bez propisanih mostova ili stepenica, te bez prisutnosti članova posade iz službe palube, a što je protivno odredbama čl. 56. st. 1. i čl. 57. st. 2., 3. i 5. Pravilnika o održavanju reda u lukama i pristaništima ("NN" br. 91/94, 94/94 i 161/98); takovo postupanje prijevoznika uzrokovalo je štetni događaj u kojemu je tužiteljica ozlijeđena; prijevozniku koji je obavljao uslugu prijevoza, kao trećoj osobi, tuženik, kao organizator putovanja, povjerio je izvršenje usluge prijevoza.

Protiv navedene presude podnio je žalbu tuženik zbog svih žalbenih razloga predviđenih čl. 353. st. 1. Zakona o parničnom postupku ("NN" br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01 i 117/03 – dalje: ZPP), s prijedlogom da se pobijana presuda preinači u smislu žalbenih navoda, podredno ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje, te da se žalitelju dosudi trošak žalbenog postupka.

Županijski sud u Zagrebu, kao drugostupanjski sud, odlučio je da je žalba djelomično osnovana. Ocijenio je da je pravilan zaključak prvostupanjskog suda o tuženikovoju odgovornosti za štetu.

Ističe da prema odredbi čl. 868. st. 1. ZOO-a organizator putovanja koji je povjerio trećim osobama izvršenje usluga prijevoza, smještaja ili drugih usluga vezanih uz izvršenje putovanja, odgovara putniku za štetu koja je nastala zbog potpunoga ili djelomičnog neizvršenja tih usluga, u skladu s propisima koji se na njih odnose. Prema odredbi čl. 868. st. 2. ZOO-a i kad su usluge izvršene u skladu s ugovorom i propisima koji se na njih odnose, organizator odgovara za štetu koju je putnik pretrpio u povodu njihova izvršenja, osim ako dokaže da se ponašao kao pažljiv organizator putovanja pri izboru osoba koje su ih izvršile.

Drugostupanjski sud je ocijenio tvrdnju tuženika koju iznosi tijekom postupka, a što ponavlja i u žalbi. Tuženik tvrdi da je poduzeo sve što bi se tražilo od pažljivog organizatora pri izboru prijevoznika, koju tvrdnju argumentira činjenicom da je brod kojim je vršen prijevoz upisan u upisnik pomorskih trgovačkih brodova, iz čega proizlazi da udovoljava svim propisanim uvjetima za obavljanje prijevoza putnika obalnim morem. Ocjenjujući spomenuti žalbeni navod, drugostupanjski sud smatra da okolnost što je brod upisan u upisnik brodova sama za sebe ne upućuje na zaključak da je tuženik poduzeo sve što se traži od pažljivog organizatora putovanja pri izboru osoba koje izabire za obavljanje pojedinih usluga, već je to samo nužna pretpostavka da bi prijevoznik uopće mogao legalno obavljati svoju djelatnost.

Drugo je pitanje kako konkretni prijevoznik stvarno obavlja svoju djelatnost za koju je registriran. O tome je tuženik, kao organizator putovanja, također trebao voditi računa, a na tu okolnost u postupku nije pružio nikakve dokaze.

Zbog navedenoga, drugostupanjski sud je odlučio da su svi žalbeni prigovori tuženika u odnosu na sporno pitanje odgovornosti neosnovani i ne mogu se prihvatiti.

Prvostupanjski sud je provedenim medicinskim vještačenjem u postupku utvrdio vrstu i težinu ozljede koju je zadobila tužiteljica (prijelom desne palčane kosti na tipičnom mjestu), trajanje i intenzitet pretrpljenih fizičkih bolova (jakog intenziteta 6–7 dana, srednjeg intenziteta 10 dana, a manjeg intenziteta oko mjesec dana), trajanje i intenzitet pretrpljenog straha (primarni strah jakog intenziteta i kratkog trajanja, nakon toga sekundarni strah jakog intenziteta 2-3 dana, srednjeg intenziteta 10 dana, te manjeg intenziteta oko mjesec dana), stupanj umanjenja životnih aktivnosti (10 %), te stupanj naruženosti (blažeg stupnja).

Imajući u vidu utvrđene mjerodavne okolnosti u smislu čl. 200. ZOO-a, Županijski sud u Zagrebu, kao drugostupanjski sud, ocijenio je da su dosuđeni iznosi pravične novčane naknade za pretrpljene fizičke bolove (iznos od 6.500,00 kn), te za pretrpljeni strah (iznos od 7.000,00 kn), u potpunosti primjereni i čine pravičnu novčanu naknadu tužiteljici s tih osnova.

Drugostupanjski sud ocijenio je neosnovanim i nije prihvatio suprotne žalbene navode tuženika, koji navedene iznose smatra previsokima. Odlučio je da su neosnovani i žalbeni navodi koji se odnose na utvrđeno činjenično stanje u pogledu naruženosti tužiteljice, s obzirom da su u dovoljnoj mjeri utvrđene sve mjerodavne okolnosti (izgled i stupanj naruženosti).

Drugostupanjski sud je odlučio da je djelomično u pravu žalitelj kada prigovara visini dosuđenih iznosa pravične novčane naknade za duševne boli zbog smanjenja životnih aktivnosti (iznos od 25.000,00 kn), te za duševne boli zbog naruženosti (iznos od 9.000,00 kn), jer su i po ocjeni drugostupanjskog suda dosuđeni iznosi neprimjereno visoki. Po ocjeni drugostupanjskog suda pravičnu novčanu naknadu za duševne boli zbog smanjenja životnih aktivnosti čini iznos od 18.000,00 kn, te pravičnu novčanu naknadu za duševne boli zbog naruženosti čini iznos od 6.000,00 kn, pa je u tom smislu odlučeno drugostupanjskom presudom.

Premda tuženik posebno ne prigovara dosuđenoj naknadi materijalne štete za trošak hotelskog smještaja (iznos od 394,80 kn), pazeći po službenoj dužnosti na pravilnu primjenu materijalnog prava (čl. 365. st. 2. ZPP-a), drugostupanjski sud je ocijenio da je u tome dijelu materijalno pravo (čl. 195. st. 1. ZOO-a), pravilno primijenjeno.

S obzirom na djelomično uvažavanje žalbe tuženika, preinačena je i odluka o troškovima prvostupanjskog postupka tužiteljice, te je tužiteljici dosuđen s toga osnova iznos od 10.160,57 kn, s obzirom na konačni uspjeh u sporu (60%), time da je trošak vještačenja od 800,00 kn dosuđen u cijelosti.

Po osnovi čl. 154. st. 2. ZPP-a tuženiku je dosuđen trošak prvostupanjskog postupka u iznosu od 4.017,38 kn, koji se sastoji od troška zastupanja u iznosu od 3.817,38 kn (Tbr. 9 toč. 1 i 3, Tbr. 10 toč. 1 Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika – br. 11/96), sve sukladno konačnom uspjehu tuženika u sporu (40%), i troška vještačenja u iznosu od 200,00 kn, te trošak žalbe u iznosu od 190,00 kn (trošak sastava žalbe), sukladno uspjehu žalbe (20%).

Dr. sc. Vesna Skorupan Wolff, znanstveni savjetnik
Jadranski zavod Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti

Summary:

***THE LIABILITY OF THE TRAVEL ORGANIZER TO THE PASSENGER FOR
THE DAMAGES CAUSED BY NEGLIGENCE IN CHOOSING THE PERSON
ENTRUSTED WITH THE PERFORMANCE OF TRANSPORT SERVICE***

The court decided that the travel organizer handled with negligence when, in choosing the carrier, he did check whether the ship performing carriage was entered into register of ships, but did not check how maritime carrier entrusted by the travel organizer with the execution of transport service performed his activities.